

# افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد  
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد  
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی  
۰۴ جنوری ۲۰۱۴

## بررسی وقایع مهم سال ۲۰۱۳ و چشم انداز ۲۰۱۴

۲

**سوریه:** سال ۲۰۱۳ برای مردم سوریه، سال سیاهی بود. رعب و وحشت و مرگ و میر و فرار و قحطی و گرسنگی در چشمان مردم سوریه موج می زند. نیروهای دولتی و مخالفان مسلح آن به خصوص جهادی ها، زندگی مردم سوریه را با مخاطرات زیادی مواجه کرده اند. کودکان، زنان و مردان برای نجات جان خود در حال فرار از خانه و کاشانه خود هستند. شمار کسانی که جان خود را در جنگ داخلی سوریه از دست داده اند به بیش از ۱۲۰ هزار نفر رسیده است. میلیون ها نفر آواره شده اند.

به گزارش سازمان ملل متحد، حدود سه میلیون سوری به خارج از کشور فرار کرده اند. این پناه جویان اغلب خود را به کشورهای همسایه، شامل ترکیه، لبنان و اردن رسانده اند. حدود یک میلیون نفر از آوارگان سوری کودک هستند. این کودکان در خانواده هائی از هم پاشیده و اغلب بدون پدر بزرگ می شوند. بعضی باید برای کمک به درآمد خانواده کار کنند. این بچه ها همراه مادران شان در چادر در یک اردوگاه پناهندگان در لبنان زندگی می کنند.

سازمان ملل متحد، هم چنین خواهان پرداخت مبلغ کمی معادل ۶/۵ میلیارد دالر شده تا به میلیون ها سوری آواره ای کمک کند که طی دو سال و نیم اخیر به ناگزیر از خان و مانشان گریخته اند.

والری آموس، مدیر دفتر امدادسانی سازمان ملل متحد، می گوید ۲ میلیارد و ۳۰۰ میلیون از این مبلغ برای کمک به پناه جویان سوری مورد نیاز است.

سخنگوی کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، می گوید با فرارسیدن فصل سرما و بارندگی، نیاز به این دست کمک ها افزون شده است.

سازمان ملل برای کمک به بیش از ۹ میلیون و ۳۰۰ هزار سوری طی سال آینده، خواستار ۲ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دالر شده، اما گفته است که تاکنون تنها ۶۲ درصد از این میزان کمک را دریافت کرده است.

برآوردهای سازمان ملل متحد حاکی از بی خانمان شدن حدود ۴۰ درصد از کل جمعیت سوریه از کشورشان است. با وجود کمک های گوناگونی که از کشورهای مختلف و از طریق سازمان ملل به آوارگان سوری می رسد، نیاز به این دست کمک ها به ویژه خوراک و پتو، بیش تر شده است.

مهم تر از همه این که فقط در یک مورد در اثر حملات کیمیائی در ماه سپتمبر، بیش از ۱۴۰۰ نفر جان خود را از دست دادند. بارک اوباما، رئیس جمهور امریکا به حکومت سوریه هشدار داده بود که استفاده از سلاح های کیمیائی به معنای عبور از «خطر قرمز» است و پیامدهای جدی خواهد داشت. اوباما، ۳۰ اگست - هشتم شهریور [سنبله] گفت که

این حملات کیمیائی نمی تواند بدون مجازات بماند. اما این قضیه بازتاب بین المللی گسترده ای را موجب شد تا نسبت به انهدام تسلیحات کیمیائی سوریه اقدام قاطع تری به عمل آید.

این کشتار سبب شد که سران روسیه و امریکا در ماه سپتامبر در مورد طرح عملیاتی جامع و ضربتی کنترل تسلیحات کیمیائی سوریه به توافق برسند. در ۱۴ سپتامبر روسیه و امریکا مشترکاً خواهان این شدند که سوریه ظرف مدت «یک هفته» موجودی تسلیحات کیمیائی خود را در اختیار ناظران اجرائی سازمان بین المللی کنترل تسلیحات کیمیائی قرار دهد. تخمین زده می شد که سوریه از نظر حجم تسلیحات کیمیائی مقام چهارم را در دنیا داشته باشد. به همین دلیل طرح روسیه و امریکا حائز اهمیت است چرا که در زمانی بسیار کوتاه و غیر منتظره از این تسلیحات صورت برداری و بلافاصله گام هائی برای انهدام این تسلیحات برداشته شد. قرار است عملیات انهدام در نیمه اول سال ۲۰۱۴ خاتمه یابد. فشار امریکا، پیگیری روسیه و پذیرش سوریه موجب توفیق این طرح شد که می توان ادعا کرد از موفق ترین طرح های کنترل تسلیحات پس از جنگ جهانی دوم است.

سازمان ملل، هم چنان پیگیر پرونده کاربرد تسلیحات کیمیائی در سوریه است و گزارشات جدیدی نیز در مورد دفعات کاربرد چنین تسلیحاتی منتشر کرده اما هنوز به طور قاطع در مورد این که کام یک از طرفین منازعه (بشار اسد یا مخالفین مسلح) اسلحه کیمیائی به کار برده اند گزارش قاطعی وجود ندارد. اگر این اتهام به طور مستند متوجه بشار اسد شود شورای امنیت سازمان ملل خواهد توانست پرونده را به دادگاه بین المللی جنایات جنگی ارجاع دهد.

به نظر می رسد که اپوزیسیون بشار اسد به دلایل مختلف و عدم اتفاق نظر تضعیف شده است. گروه های سکولار و میانه رو در رقابت با اسلام گرایان و جهادی ها هستند و اپوزیسیون غیر نظامی خارج از کشور در رقابت با نیروهای مسلح داخلی. گروه های اپوزیسیون در سال ۲۰۱۳ میلادی بارها با یکدیگر درگیر شدند. گروه های جهادی مانند جبهه جهادی «النصر» در حال قدرت گرفتن هستند.

بخش قابل اعتنائی از شمال و غرب سوریه در دست اسلام گرایان تندرو مانند جبهه اسلامی، جبهه النصره و دولت اسلامی شام و عراق است که از سوی کشورهای عربی حوزه خلیج فارس حمایت می شوند.

هم زمان ورود نیروهای حزب الله و درگیر شدن بیش تر نیروهای حکومت اسلامی در جنگ داخلی سوریه نیز اوضاع این کشور را بیش از پیش پیچیده کرده است. این در حالی است که در شمال شرق سوریه مردم کرد این نواحی بیش از پیش در حال ایجاد ساختار هائی هستند که معطوف به خودمختاری بیش تر و سست شدن رابطه با دولت مرکزی است.

به این ترتیب، این احتمال زیاد است که با سقوط بشار اسد، زمینه برای گسترش اسلام گرائی افراطی و فعالیت گروه های تروریستی مشابه القاعده در این کشور آماده گردد و منطقه را به ناامنی های زیادی سوق دهد و مناقشات خطرناکی بین گروه های ملی و مذهبی مانند سنی، شیعی، علوی، دروز، مسیحی، و یهودی ایجاد کند و آن ها را در گیر جنگ های پایان ناپذیر ناحیه ئی و منطقه ئی کند. بی تردید چنین وضعیتی پای کشورهای همسایه مانند ترکیه، لبنان، اسرائیل، عراق و حتی ایران را به عنوان حامی سوریه به این مخاصمه بکشاند.

ظرف دو هفته اخیر و آستانه برگزاری کنفرانس موسوم به ژنیو ۲، تنها در شهر حلب در شمال سوریه ۵۱۷ نفر کشته و صدها نفر دیگر زخمی شده اند. کنفرانس صلح سوریه ۲۲ جنوری ۲۰۱۴ - دوم بهمن [دلو] ۱۳۹۲، برگزار خواهد شد. اما همه نیروهای اپوزیسیون حاضر به شرکت در این کنفرانس نیستند. رژیم اسد هم کمتر از همه حاضر به همکاری است. کمتر کسی انتظار دارد که در این کنفرانس، راه حلی سریع برای رسیدن به توافق انسانی و اجتماعی پیدا شود.

**مصر:** در دوازدهم ماه آگست ۲۰۱۲، رئیس جمهور مذهبی، ژنرال عبدال الفتاح السیسی رئیس اطلاعات ارتش مصر را به عنوان وزیر دفاع خود برگزید شاید آن موقع کسی فکر نمی کرد که ژنرال السیسی، کم تر از یک سال بعد علیه او

اقدام و زندانی کند. در روزهای پایانی سال ۲۰۱۲، بار دیگر مصری ها به سمت میدان تحریر قاهره دست به راه پیمائی زدند تا علیه پیش نویس قانون اساسی که توسط محمد مرسی تهیه شده بود اعتراض کنند. مذهبیین به معترضان که اعتصاب کرده بودند حمله کردند و دست کم ده نفر را کشتند. مخالفان دولت مرسی، طیف وسیعی از اقلیت های مصر بودند که در میان آن ها زنان، دانشجویان، کارگران و به طور کلی مردم آزاده، طرفداران حسنی مبارک، اقلیت های مسیحی (قبلی ها) و مسلمانان غیروابسته به اخوان المسلمین نیز دیده می شدند. با توجه به این که محمد مرسی، با اکثریتی بسیار ضعیف انتخاب شده و کارنامه اقتصادی ناموفقی داشت، حاکمیتش بسیار شکننده بود.

اگرچه تظاهرات پایان سال ماهیتی پراکنده داشت اما به مناسبت دومین سال سقوط دولت حسنی مبارک، شدت بیشتری پیدا کرد و در سرتاسر بهار ۲۰۱۳ ادامه یافت. با گسترش تظاهرات، ارزاق عمومی، سوخت اتومبیل ها و برق در همه جا کماباد شد و شهرهای عمده مصر فلج شدند. نتیجه کشته شدن تعداد بیشتری از غیرنظامیان بود.

تظاهرات از اوایل ماه اپریل سازماندهی و شکل تازه ای به خود گرفت. گروه هائی از جوانان مصری شروع به جمع آوری امضای مردم و طرح مطالبات جدیدی کردند. این نهضت جدید که نام «تمرد» به خود نهاده بود در آستانه اولین سالگرد حکومت محمد مرسی موفق به جمع آوری بیش از ۲۰ میلیون رأی شد و در اواسط ماه جون ۲۰۱۳ خواستار استعفای محمد مرسی گردید. در این اوضاع و احوال بود که ژنرال ال سیسی پای به میدان نهاد و در بیانیه ای مصر را جامعه ای در حال سقوط توصیف کرد که به دو گروه حامیان و مخالفان مرسی تجزیه شده است. به دنبال این بیانیه سیسی بود که حلقه های درونی محمد مرسی نسبت به نیات نظامیان و امکان وقوع یک کودتای نظامی مشکوک شدند.

دیگر مشخص شده بود که نظامیان مصر از ریاست جمهوری یکی از اعضای اخوان المسلمین حمایت نخواهند کرد.

در آخرین ملاقاتی که بین سیسی و مرسی صورت گرفت ژنرال خواهان گزینش یک هیأت دولت جدید شد که در آن نخست وزیر قدرت اجرائی و دولت قدرت قانون گذاری داشته باشد. در این صورت بندی جدید کلیه برگزیدگان مرسی به تدریج برکنار شده اخوان المسلمین کاملاً خلع ید و خود مرسی از ریاست جمهوری مستعفی می شد. گفته می شود که مرسی با همه شرایط ژنرال موافقت کرد ولی حاضر به استعفاء نشد.

با شکست مذاکرات بین ژنرال و رئیس جمهور و در فاصله کوتاهی، در آستانه سالگرد به قدرت رسیدن مرسی، در اول ماه جولای ۲۰۱۳، همان خواسته ها از طریق تظاهرات میلیونی مخالفان مرسی در خیابان ها و میدان تحریر قاهره مطرح شد و در اولین روزها منجر به کشته شدن شماری دیگر از تظاهر کنندگان گردید. با تداوم تظاهرات، ژنرال سیسی در تلویزیون دولتی مصر ظاهر شد اولتیماتوم ۴۸ ساعته ای را خطاب به محمد مرسی صادر کرد: «...اگر از خواست مردم تبعیت نکنی ما وظیفه خواهیم داشت راه آینده را ترسیم کنیم.» و مرسی در پاسخ مداخله نظامیان را «غیر قابل قبول» خوانده و می گوید «من اجازه نمی دهم مشروعیت مورد سؤال قرار گیرد.» سه روز بعد اولین رئیس جمهور انتخابی اخوان المسلمین مصر، زندانی گارد محافظ خود در خانه است و در روز چهارم «عدلی منصور» که رئیس دیوان عالی قضائی کشور مصر است به عنوان رئیس جمهور موقت مصر (توسط ژنرال سیسی)، برگزیده شد.

حمایت های منطقه ئی از کودتای مصر، بلافاصله پس از جابه جایی قدرت در این کشور، امارات متحده عربی، عربستان سعودی و کویت در جهت حمایت از نظامیان حاکم، میلیون ها دالر کمک خود را به صورت مواد غذایی و سوخت به سمت مصر سرازیر کردند. جالب این که همین دولت ها زمانی از اخوان المسلمین و محمد مرسی هم حمایت می کردند. واکنش دولت امریکا، با سقوط دولت مرسی و جایگزین شدن آن با حکومت نظامیان جالب بود. امریکا که چندین دهه حامی ارتش و کودتاچی ها بود اکنون از مرسی و اخوان المسلمین حمایت می کرد. واکنش اولیه امریکا، لغو مانورهای دو سالانه با ارتش مصر بود که برای ماه سپتامبر برنامه ریزی شده بود. امریکا در آغاز به عنوان این که «امریکا نمی

تواند آینده مصر را پیش بینی کند» کمک نقدی یک و نیم میلیارد دلاری به مصر را قطع نمی کند ولی پس از مدتی بخشی از این کمک اقتصادی متوقف می گردد.

در این میان به حکم دادگاه حسنی مبارک رئیس جمهور اسبق مصر از زندان آزاد شد. با به پایان رسیدن عمر کوتاه دولت مرسی و برقراری سلطه دولت نظامی، ارتش با دشواری های گوناگونی مواجه شده است. در ماه سپتامبر ۲۰۱۳، به حکم دادگاه اموال اخوان المسلمین مصادره شده و هرگونه فعالیت سیاسی آنان ممنوع اعلام شده است.

روز سه شنبه ۲۴ دسمبر، در انفجاری که برابر مقر پولیس در شهر اسماعیلیه در شمال دلتای نیل رخ داد، ۱۵ نفر کشته و ۱۴۰ نفر زخمی شدند.

حسام عینی معاون نخست وزیر وزیر، اخوان المسلمین را مسوول حادثه معرفی کرد و آن ها را یک تشکیلات تروریستی خواند. به گفته وزارت کشور، هر مصری که از اخوان المسلمین حمایت مالی یا تبلیغاتی کند یا در آن فعالیت داشته و در تظاهرات آن شرکت جوید، مشمول جرم فعالیت تروریستی در قانون جزائی مصر خواهد شد. این قانون مجازات چنین افرادی را حداقل ۵ سال تعیین کرده است.

بلافاصله پس از تروریستی خواندن اخوان، پولیس وارد عمل شد و از روز چهارشنبه ۲۵ دسمبر، شروع به دستگیری وابستگان آن در سراسر مصر کرد. روز چهارشنبه ۲۷ نفر در مصر به اتهام تحریک به خشونت دستگیر شدند که پسر رهبر اخوان نیز در میان آن ها بود. روز سه شنبه نیز، هاشم قندیل نخست وزیر دوران مرسی، در حالی که قصد عزیمت قاچاقی به سودان را داشت، دستگیر شد.

تقریباً تمامی اعضای رهبری اخوان المسلمین، بازداشت شده و با اتهامات عجیب تحت محاکمه قرار دارند. تاکنون ۴۰۰۰ نفر در اثر خشونت ها جان خود را از دست داده اند.

اخوان المسلمین در اعتراض به قرار گرفتن نام خود در فهرست تروریستی، هفته پس از تصمیم دولت انتقالی مصر را، هفته خشم اعلام کرد و از هواداران خود خواست که علیه این اقدام اعتراض کنند. پولیس که آماده بود، با شدت وارد عمل شد و در درگیری های روز جمعه ۲۷ دسمبر، ۴۷۱ نفر را دستگیر کرد. ۳ نفر هم در درگیری های خیابانی کشته شدند.

روز شنبه ۲۸ دسمبر، دانش جویان دانشگاه الازهر با پولیس درگیر شدند. در این میان دو طبقه از یکی از ساختمان های دانشگاه انتش گرفت. پولیس دانشجویان را عامل حریق خواند و با گاز اشک آور به آن ها حمله کرد. در جریان درگیری ها یک دانش جوی ۱۹ ساله با گوله پولیس به قتل رسید و ۱۱۰ نفر دیگر هم دستگیر شدند. در درگیری های جمعه و شنبه در مجموع حداقل ۲۰۰ نفر مجروح شدند.

دانشگاه الازهر بالاترین مرجع مذهبی جهان سنی است و گردانندگان آن به شدت مذهبی هستند، ولی آن ها با شروع درگیری ها خود را از اخوان المسلمین کنار کشیدند و ظاهراً بی طرفی پیشه کردند.

تظاهرات و اعتصابات مخالفان در برکناری مرسی بی تأثیر نبود، ولی ارتش به رهبری ژنرال عبدالفتاح السیسی از این حرکات استفاده کرد تا با انجام کودتا مهر خود را دوباره بر سیاست گذاری ها در مصر بکوبد.

سرانجام دولت مصر سازمان اخوان المسلمین را به اتهام دست داشتن در یک حمله انتحاری در فهرست گروه های تروریستی قرار داد. در حمله انتحاری بامداد سه شنبه ۲۴ دسمبر ۲۰۱۳ - ۴ جدی ۱۹۳۱، به مقر پولیس منصوره مرکز استان دقهیلیه دست کم ۱۶ نفر کشته و حدود ۱۴۰ نفر دیگر زخمی شدند.

به گزارش خبرگزاری الشرق الاوسط، حسام عیسی معاون نخست وزیر و وزیر آموزش عالی در دولت موقت مصر، چهارشنبه ۲۵ دسمبر، در کنفرانسی خبری گفت: «بامداد سه شنبه از جنایت زشتی که گروه اخوان المسلمین با انفجار مقر امنیتی استان دقهیلیه مرتکب شد، همه مصر در بهت و حیرت فرو رفت.»

او، افزود: «شورای وزیران تصمیم گرفت اخوان المسلمین را گروهی تروریستی اعلام کند.» برپایه ماده ۸۶ قانون مجازات مصر، در صورتی که فعالیت های تروریستی به حد ارائه پول و اسلحه به سازمان تروریستی برسد، مجازات آن اعدام خواهد بود. هم چنین مجازات تأسیس، رهبری یا تبلیغ برای گروه های تروریستی، حبس ابد همراه با اعمال شاقه است.

مصری ها در شرایطی سال ۲۰۱۳ را به پایان می برند که دولت در ماه نومبر وعده داده است در آغاز سال ۲۰۱۴، برای تصویب قانون اساسی جدید مصر به آرای عمومی مراجعه خواهد کرد. وعده دیگر دولت بر گزاری انتخابات آزاد پارلمانی و ریاست جمهوری پس از تصویب قانون اساسی است.

**افغانستان:** تعداد کشته های نیروهای امنیتی افغان در ۲۰۱۳ نزدیک به دو برابر شده است. به گزارش روز شنبه خبرگزاری ایسنا، هم زمان با ادامه خروج نیروهای نظامی خارجی از افغانستان آمارهای جدید نشان می دهد که درصد تلفات نیروهای امنیتی افغان در تابستان سال ۲۰۱۳ میلادی ۸۰ درصد افزایش داشته است.

بر اساس گزارش منتشر شده از سوی وزارت دفاع آمریکا، در فصل تابستان هر هفته بیش از ۱۰۰ نفر از افغان ها کشته شده اند.

این در حالی است که برخی مقامات امریکائی با رد این آمارها اعلام کردند که تعداد نیروهای کشته شده از میان نیروهای ائتلاف و امریکائی ۶۰ درصد نسبت به زمان مشابه بیش تر است.

برنامه کنونی نیروهای ائتلاف و آمریکا در خروج از افغانستان برای سال آتی میلادی است. اگرچه قرار است تعداد کمی از این نیروها پس از سال ۲۰۱۴ میلادی به بهانه کمک به آموزش و مشاوره به نیروهای امنیتی افغانستان در این کشور بمانند.

حکومت افغانستان، هنوز نتوانسته روی پای خودش بایستد و مهم تر از همه، دولت افغانستان بیش از هر زمانی از فساد اقتصادی دست به گریبان است. جامعه افغانستان، همواره به اتفاقاتی چون اقدام یک نظامی امریکائی در کشتن نه کودک روستائی افغان و یا بمباران روستاها و کشتن مردم بی گناه و بی دفاع، خشمگین هستند.

روزنامه واشنگتن پست، چاپ امریکا نوشته است که یک ارزیابی جدید استخباراتی - اطلاعاتی از جنگ در افغانستان، پیش بینی کرده است که دستاوردهائی که در سه سال اخیر به دست آمده است، تا ۲۰۱۷ به شکل قابل ملاحظه ای از بین خواهد رفت.

«برآورد اطلاعات ملی» که شامل بررسی های ۱۶ نهاد اطلاعاتی امریکا هست، پیش بینی کرده که گروه طالبان و شمار دیگری از قدرت مندان در افغانستان با نفوذتر خواهند شد و مناطقی از افغانستان را در کنترل خواهند گرفت.

در چنین شرایطی، نخستین مرحله از خروج نیروهای ناتو از افغانستان با خارج کردن تجهیزات نظامی از این کشور آغاز شد. ۲۵ کانتینر متعلق به نیروهای ناتو از پایگاه هوائی بگرام از افغانستان خارج و به پاکستان منتقل شدند.

**عراق:** ۳۰۰ هزار قربانی تروریسم در سال جاری در عراق! یک مقام آگاه در وزارت حقوق بشر عراق، خبر داد که این وزات خانه در حال تهیه گزارشی زیر نظر سازمان ملل درباره عملیات تروریستی در این کشور است. به گفته این مقام آگاه، در این گزارش روشن شده که در سال ۲۰۱۳، تروریسم در عراق حدود ۳۰۰ هزار قربانی از کشته و زخمی داشته است.

شبکه خبری راشاتودی در گزارش جدید خود درباره خشونت اعلام کرد، از سال ۲۰۰۸ میلادی به بعد سال ۲۰۱۳ با بیش از ۷۰۰۰ تلفات غیرنظامی، مرگبارترین سال در عراق معرفی شد.

به گزارش شبکه خبری راشاتودی، به دنبال خروج نیروهای امریکائی از عراق در دسمبر سال ۲۰۱۱ میلادی بغداد به جای تجدید قواء و جبران خسارت های جنگ درگیر خشونت های قبیله ئی شد که از تنش های رو به رو شده میان دو گروه مذهبی این کشور نشأت می گیرد.

در سال ۲۰۱۳ میلادی وضعیت در عراق بدتر شده و امروزه این کشور با کشتار شدید روزانه غیرنظامیان مواجه شده است.

یکی از ساکنان بغداد گفت: شما، من و هر کسی که در این خیابان ها راه برود هر لحظه ممکن است با یک خودروی بمب گذاری شده، موتورسیکلت بمب گذاری شده یا کمر بند انتحاری مواجه شود. هر لحظه ممکن است فردی کشته شود. یکی دیگر از شهروندان عراقی گفت: ده یازده سال است که آن ها از یک برنامه جدید امنیتی صحبت می کنند اما هیچ چیز تغییر نکرده و وضعیت بدتر شده است.

رویداد ۱۵ اپریل سال ۲۰۱۳ میلادی یکی از مثال های قابل توجه سال جاری است، یک سری بمب گذاری در عراق صورت گرفت که ۵۵ تن کشته و ۳۰۰ تن زخمی برجای گذشت.

این روز که در عراق «دوشنبه سیاه» نام گرفت در مقایسه با رویدادهای بوستن از توجه کم جهانی برخوردار شد. حامد دادوغان، یکی از مؤسسان هیأت آمارگیری عراق گفت: این بی توجهی به دلیل آن است که این مسائل در عراق عادی شده است.

هیأت آمارگیری عراق توسط داوطلبانی از امریکا و انگلیس در سال ۲۰۰۳ میلادی تأسیس شده و تلفات غیرنظامی در عراق را آمارگیری می کند.

وی، افزود: اطلاعاتی که به دست می آوریم اغلب از میان گزارش های خبری و گزارش های رسانه ئی عراقی است. ما تمامی آن ها را که از نقاط مختلف این کشور گزارش شده در کنار یک دیگر قرار داده و آمار دقیق تلفات را به دست می آوریم.

به دنبال سرکوب شدید امنیتی اعتراضات سنی ها در ماه اپریل، خشونت ها در عراق افزایش یافته است. در ماه سپتمبر سال جاری میلادی ۱۲۲۰ تن کشته شدند.

درگیری میان سنی و شیعه منجر به بحران شدیدتری شده است. سازمان ملل برآورد می کند که این درگیری ها منجر به بی خانمانی ۱/۱ میلیون عراقی در این کشور شده که ظرف ۱۰ سال شاهد مرگ ۱۱۵ هزار تن بوده است.

**لیبیا:** نهایتاً در جنگ هشت ماهه لیبیا، معمر قذافی، توسط گروه های تروریستی مذهبی مورد حمایت ناتو و دولت امریکا، به قتل رسید، «یک لیبیای جدید و دموکراتیک» به شدت زیر سوال رفت. دولت های غربی و اشغال گران از «یک لیبیای جدید و دموکراتیک» دم می زدند. دو سال بعد از حضور نیروهای اشغالگر، هیچ نشانه ای از لیبیای «آزاد و دموکراتیک» به چشم نمی خورد.

امریکا و متحدان اصلی اش در ناتو، بریتانیا و فرانسه، جنگ را با شعار «مداخله بشر دوستانه» توجیه کردند و مدعی بودند که تنها برای حفظ جان بی گناهان وارد این جنگ شده اند! اما نیروهای ناتو قطعنامه ۱۹۷۳ را از طریق شورای امنیت سازمان ملل متحد تصویب کردند، که بر این اساس آن ها اجازه اعمال منطقه پرواز ممنوع و «انجام تمام اقدامات لازم» برای «حفاظت» از غیرنظامیان را مهیا می کرد.

دخالتی که منجر به کشته شدن حدود ۵۰،۰۰۰ شهروند لیبیا و زخمی شدن تقریباً همین تعداد گردید. بنابراین، این جنگ بی تردید برای حفظ جان مردم لیبیا نبوده است.

بسیاری در ناحیه شرقی لیبیا در استان سیرناپیکا که در حدود ۸۰ درصد از ذخائر نفت آن کشور را در خود جای داده است مایلند تا دست به تشکیل یک فدراسیون و یا حکومتی خودمختار و مستقل از تریپولی بزنند.

دولت لیبیا، در تلاش است بیش از ۳۰۰ نیروی شبه نظامی آن کشور را که در ۸ ماه قیام سال ۲۰۱۱ آغاز به فعالیت کرده بودند، خلع سلاح کند. دولت، هم چنین در سال جاری وجود ۲۴۰ هزار نفر شهروند مسلح در آن کشور را ثبت کرد.

پس از حادثه حمله به سفارتخانه آمریکا در بنغازی که منجر به کشته شدن سفیر آمریکا و سه امریکائی دیگر در ماه سپتمبر در آن کشور شد، یک گروه شبه نظامی افراطی مسؤولیت آن حمله را برعهده گرفت. مشکل عمده تر لیبیا آن است که به طور میانگین هر شهروند از جمعیت ۶/۵ میلیون نفری آن کشور دارای دست کم چهار قبضه سلاح است. حضور ده ها گروه شبه نظامی مسلح در لیبیا ثبات سیاسی و امنیتی در این کشور را به مراتب وخیم تر از کشورهای مصر و تونس کرده است. در جریان سرنگونی معمر قذافی در سال ۲۰۱۱، گروه های شبه نظامی شکل گرفتند که رقم اعضای آن ها تا ۵۰ هزار نفر برآورد می شد.

دو سال است که قذافی از قدرت حذف و کشته شده، ولی رقم یادشده اکنون به ۲۵۰ هزار نفر رسیده که در ۱۷۰۰ دسته و گروه متشکل اند و عملاً ثبات و امنیت در این کشور را بر هم زده اند.

پولیس و ارتش در برابر غول شبه نظامیان بسیار ضعیف اند. اغلب پیش می آید که بخشی از سربازانی که توسط دولت آموزش دیده اند و مسلح شده اند، با تسلیحات خود به دسته جات مسلح می پیوندند. تلاش دولت برای ادغام این دسته جات در نیروهای مسلح دولتی هم تا کنون بی نتیجه مانده است.

محاصره دولت یا پارلمان و زیر فشار گذاشتن اعضای دولت و مجلس برای تحمیل نظرات و منافع خود به بخشی از رویکرد این دسته جات مسلح بدل شده است. گرایش به جدائی نیز در شرق کشور شدیدتر شده است.

به حاشیه رانده شدن زنان در مسائل اجتماعی و سیاسی و حتا ممنوعیت رانندگی برای آن ها در مناطقی از لیبیا نیز نشانه هائی از قدرت گیری نیروهای تندرو اسلام گرا تلقی می شود.

بنا به گزارشات، تولید نفت لیبیا که تقریباً تمام درآمد صادرات این کشور و بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی این کشور را به خود اختصاص می دهد، به ۹۰،۰۰۰ بشکه در روز رسیده است، کم تر از یک دهم از میزان تولید نفت قبل از جنگ اشغال گران غربی!

در جریان جنگ داخلی لیبیا، تأسیسات عمده به دست شبه نظامیان مسلح افتاد. بر اساس تخمین های موجود، نزدیک به ۲۵۰ هزار شبه نظامی (در بخش شرقی لیبیا) توسط دولت لیبیا مسلح و تأمین مالی می گردد اما با مصونیت از مجازات کامل، تحت کنترل جنگ سالاران اسلامی و منطقه ئی رهبری می گردند. این جنگ سالاران قدرت اصلی کشور لیبیا را تشکیل می دهند.

درگیری بین این شبه نظامیان، حمله به دولت و ترور مقامات، همیشه به چشم می خورد. اوایل ماه جاری، علی زیدان نخست وزیر لیبیا توسط یک گروه شبه نظامی اسلامی، در اعتراض به ربوده شدن ابو انس اللیبیا توسط نیروهای عملیات ویژه ایالات متحده (۵ اکتوبر)، ربوده شد.

هزاران نفر از لیبیائی ها و هم چنین کارگران مهاجر جنوب صحرائی آفریقا در حال حاضر در زندان های موقت که توسط شبه نظامیان کنترل می شود، در معرض شکنجه و قتل قرار دارند.

در این میان کشور نفت خیز لیبیا، هم چنان بحرانی و با دشواری جدی بی کاری بیش از ۳۰ درصد، روبه روست. بر این اساس یک میلیون لیبیائی، اکثراً حامیان حکومت سابق، هم چنان آواره مانده اند.

لیبیا، دارای بیش ترین ذخائر نفت در میان کشورهای آفریقائی است. در ماه دسمبر سال جاری، ظرفیت تولید نفت لیبیا به میزان ۹۰ درصد بازگشت، مقداری که در زمان زمامداری قذافی نیز حفظ شده بود و پیش بینی می شود که به زودی میزان تولید لیبیا بیش از این مقدار نیز بشود.

**تونس:** بحران سیاسی در تونس، با تشدید بی‌کاری و فقر دور باطلی را ساخته است. گردشگری که از منابع اصلی درآمد کشور بوده هنوز هم تقریباً تعطیل است و سرمایه‌گذاری خارجی هم به‌کندی و در ابعادی محدود انجام می‌گیرد. در سال ۲۰۱۳، ترور دو چهره معروف اپوزیسیون سکولار در تونس بیش از پیش ورق را به ضرر سلفی‌های در حال قدرت‌گیری برگرداند. حزب اسلامی النهضه که اکثریت را در مجلس و دولت در دست داشت و به اهمال به واکنش در برابر تندروهای اسلامی متهم بود نیز نهایتاً پذیرفت که دولت خود را منحل کند و در چارچوب یک دیالوگ ملی به ایجاد «دولت وحدت ملی» گردن گذارد.

این دولت قرار است راه را برای تدوین قانون اساسی، تغییر قانون انتخابات و برگزاری انتخابات آزاد بر مبنای قانون اساسی جدید هموار کند. به خصوص مشکلات اقتصادی بار گرانی بر دوش این دولت خواهند بود. اعتصاب‌ها و تظاهرات عمومی در گوشه و کنار کشور در اعتراض به وضع بد اقتصادی آن هم در حالی که دولت امکانات چندانی برای رفع این مشکلات ندارد، می‌تواند پروسه سیاسی آغاز شده را با نوسان‌ها و دست‌انداختن‌های جدی روبرو کند.

**یمن:** هیچ کشور عربی که با تغییر و تحولات اخیر مواجه بوده به اندازه کشور یمن با دشواری‌های متعدد مواجه نبود. کمبود غذا، جنگ‌های قبیله‌ئی، نزاع‌های فرقه‌ئی، ارتش از هم گسیخته، تندروهای القاعده و وجود بی‌کاری گسترده از جمله تهدیداتی هستند که یمن از سه سال پیش تاکنون با آن‌ها مواجه بوده است.

القاعده از دهه ۹۰ میلادی به این سو تهدیدی عمده علیه کشور یمن بوده است. آمریکا از سال ۲۰۱۲ مبارزه علیه القاعده را شدت بخشیده است و در همین راستا به ارتش یمن کمک کرد. ارتش آن کشور نیز در دوره آغاز قیام علیه علی عبدالله صالح در سال ۲۰۱۱ موفق شد تا شبه نظامیان جنوبی آن کشور را سرکوب کند. با این حال موج جدید خشونت‌ها در یمن، هم‌چنان جریان دارد.

**پاکستان:** عملیات هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا در این کشور هنوز هم ادامه دارد و این مسأله سبب شده که آتش اختلاف میان سران حکومت پاکستان و آمریکا شدت پیدا کند.

طالبان، این بار هم در اقدامی وحشیانه در چهار دهم اکتوبر، دختر ۱۴ ساله‌ای را به جرم تحصیل و تبلیغ تحصیل کردن ترور کرد. Malala Yousafzai دختر ۱۴ ساله پاکستانی است به سبب تشویق دختران به تحصیل و تبلیغ علیه تفکر طالبانی، مشهور بود. وی، هم‌چنین به دلیل مطالبی که ضد اقدامات طالبان در اینترنت منتشر کرده، نامزد دریافت جایزه صلح کودکان شده است. گفته می‌شود مردی ریشو از هم‌کلاسی‌های Yousafzai سراغ او را گرفت و او را که منتظر سرویس مدرسه بود به گلوله بست. هم‌کلاسی این دختر نیز در این حادثه زخمی شد.

ملاله در ۲۱ تیر ۱۳۹۲ - ۱۲ جولای ۲۰۱۳، با حضور در **مجمع عمومی سازمان ملل متحد** در **نیویورک** سخنرانی کرد. وی، در سخنرانی خود از **حق تحصیل برای همه کودکان** دفاع کرد. هم‌چنین خواستار تلاشی جهانی علیه بی‌سوادی شد. ملاله، از تمامی قدرت‌های جهان خواست تا ستراتیژی‌های خود را در جهت برقراری **صلح** تغییر دهند. او در بخش دیگری از سخنانش تأکید کرد که برای احقاق **حقوق زنان** خواهد جنگید به این دلیل که آن‌ها بیش از همه در رنج هستند. هم‌چنین از سیاست‌مداران خواست تا برای تضمین این که همه کودکان از حق راه‌یابی به مدرسه برخوردار باشند، دست به اقداماتی ضروری بزنند.

**سودان:** در حالی که در آخرین لحظات سال ۲۰۱۳، گزارش‌ها حاکی از توافق دولت سودان جنوبی و شورشیان برای انجام اولین مذاکرات است، هم‌زمان، شورشیان تقریباً تمامی شهر ستراتیژیک «بور» را تصرف کرده‌اند. نماینده آمریکا در منطقه در یک هفته گذشته چهاربار با رئیس‌جمهوری سودان جنوبی ملاقات کرده و با معاون سابق او نیز که رهبری شورش را در دست دارد، تلفنی گفت و گو کرده است.



بنابر گزارش ها، فرار است دو طرف به زودی در کشور همسایه، اتیوپی، مذاکره کنند. در دو هفته گذشته، حدود هزار نفر در درگیری ها کشته شده و هزاران نفر نیز به اردوگاه های سازمان ملل پناه برده اند.

**حل مسأله مردم کرد در ترکیه:** احتمال دارد در بهار سال ۲۰۱۴، مجدداً درگیری ها بین ارتش و نیروهای پ.ک.ک.ک. آغاز گردد. هم اکنون در داخل پارلمان ترکیه، فشار بر نمایندگان کرد افزایش یافته است و حتی دو نماینده به لغو مصونیت تهدید شده اند. در چنین شرایطی، دولت نیز هزاران کرد را به اتهام همکاری با تروریسم بازداشت کرده است. حال آن که در میان آن ها افراد زیادی وجود دارند که در درگیری ها نقشی نداشته اند.

دست کم دولت از طرح گشایش در عرصه دموکراتیک کشور عقب نشسته و مذاکرات پنهانی صلح با عبدالله اوجلان رهبر زندانی پ.ک.ک.ک. را که از سال ۲۰۰۵ آغاز کرده و تا سال ۲۰۱۱ ادامه داده بود، متوقف کرده است.

روزنامه «رادیكال» ترکیه، در مقاله خود در روز ۱۴ جدی ۱۳۹۱ نوشت که هاكان فیدان، رئیس سازمان اطلاعات ترکیه، پس از مذاکرات خود در ۱۶ دسمبر ۲۰۱۲ پیش از آغاز سال نوی میلادی هم یک روز کامل را در جزیره ایمرالی به سر برده است.

به نوشته این روزنامه، درخواست عبدالله اوجلان از پ.ک.ک.ک. برای «بر زمین گذاشتن سلاح»، «خروج عناصر مسلح پ.ک.ک.ک. از مرزهای ترکیه»، «تصویب چهارمین بسته اصلاحات قضائی ترکیه» و «آزادی هزاران نفر از اعضای کنفدرالیسم جوامع کردستان» و «تصویب خودمختاری حکومت های محلی» است که این مورد از جمله درخواست شورای اروپاست و از مفاد مهم توافق دولت ترکیه با پ.ک.ک.ک. به شمار می آید.

«رادیكال»، نوشت: «علت شتاب دولت وابسته به حزب حاکم «عدالت و توسعه ترکیه» برای توافق با پ.ک.ک.ک. در انتخابات محلی و انتخابات ریاست جمهوری ترکیه در سال ۲۰۱۴ نهفته است و دولت اردوغان تلاش می کند پیش از پایان سال ۲۰۱۳ با پ.ک.ک.ک. به توافق برسد.»

روزنامه «حریت» ترکیه ضمن اشاره به دیدار و مذاکره ۴ ساعته مسوولان سازمان اطلاعات ترکیه (میت) با عبدالله اوجلان خبر داد که اسامی اعضای هیأت مذاکره کننده عبدالله اوجلان هم مشخص شده است. این اعضا که از سوی عبدالله اوجلان «اندیشمندان جنبش سیاسی کرد» نام گرفته اند، عبارتند از احمد ترک، نماینده مستقل و رئیس هم طراز کنگره جامعه دموکراتیک، آیلا عقاد، نماینده حزب کردی صلح و دموکراسی در مجلس ترکیه از شهر باتمان، مرال دانیش بش تاش، معاون دبیرکل حزب کردی صلح و دموکراسی، و شرافت الدین الجی، نماینده حزب صلح و دموکراسی که درگذشت. لازم به یادآوری است که عقاد و بش تاش پیش از این وکلای مدافع رهبر پ.ک.ک.ک. بوده اند.

اوجلان طی نامه ای که در دیدار با اعضای حزب صلح و دموکراسی وابسته به کردها در جزیره ایمرالی که در آن جا زندانی است منتشر کرد، گفت: «روندی که سال گذشته آغاز کردیم معنای بزرگی دارد.» او، افزود: «هم چنان به روند صلحی که آغاز شده امید داریم و خواستار مذاکرات پرمحتوایی هستیم که به نتایج منتهی شود.»

عبدالله اوجلان گفت که پیشنهادات خود را به دولت ترکیه به صورت مکتوب و شفاهی ارائه کرده و منتظر جواب دولت ترکیه برای انجام مذاکراتی پرمحتوا و عمیق است.

الهام ایشیک، یک میانجی کرد که از سال ۱۹۹۷ بین عبدالله اوجلان و سازمان اطلاعات ترکیه (میت) میانجی گری می کند، اتفاقاتی را که در رابطه با خلع سلاح پ.ک.ک. در ترکیه افتاده را به «بهار دیررس» توصیف می کند و ابراز نظر کرده است که از دید اوجلان جنگ پایان یافته است و هیچ توجیهی برای ادامه فعالیت مسلحانه وجود ندارد. وی به حل مسأله کرد در ترکیه امیدوار است.

اوجالان در ماه مارچ و پس از مذاکرات محرمانه با دستگاه های اطلاعاتی ترکیه، اعلام آتش بس کرد. در ماه سپتمبر، حزب کارگران کردستان اعلام کرد که عملیات عقب نشینی جنگ جویان خود از اراضی ترکیه را به دلیل عدم اجرای اصلاحات و عده داده شده توسط ترکیه متوقف کرده است.

در ۳۰ سپتمبر «رجب طیب اردوغان» نخست وزیر ترکیه گفته بود که اصلاحاتی را انجام خواهد داد که طی آن حقوق اقلیت کردها افزایش خواهد یافت.

پ.ک.ک ۲۵ اپریل ۲۰۱۳ اعلام کرد که طبق مذاکرات صورت گرفته با دولت آنکارا، خروج اعضایش را از ترکیه در هشتم می سال جاری میلادی آغاز می کند. منابع مطلع در داخل حزب اعلام کردند که ۲۹ گروه متشکل از ۱۷ تا ۲۲ عضو ترکیه را ترک گفته و به عراق وارد شده اند.

حزب کارگران کردستان ترکیه (پ.ک.ک)، قبلاً اعلام کرده بود که از زمان آغاز مذاکرات سازش میان دولت ترکیه و رهبر محبوس این حزب، ۶۰۰ عضو پ.ک.ک از هشتم می سال ۲۰۱۳ میلادی خاک ترکیه را ترک کرده اند.

اما پ.ک.ک (حزب کارگران کردستان)، در تاریخ ۹ سپتمبر ۲۰۱۳، اعلام کرد خارج کردن نیروهایش را از خاک ترکیه متوقف کرده است. این حزب، دولت ترکیه را به کم کاری در روند صلح متهم کرده ولی می گوید به آتش بس با ارتش ترکیه متعهد و پایدار خواهد ماند. آتش بسی که قرار بوده به سی سال درگیری پ.ک.ک و ترکیه با بیش از ۴۰ هزار کشته پایان بدهد.

عبدالله اوجالان، از ۱۴ فیبروری سال ۱۹۹۹ دوران حبس ابد خود را در جزیره خالی از سکنه ایمرالی در نزدیکی استانبول می گذراند.

**آفریقا:** بی ثباتی در ساحل آفریقا در سال ۲۰۱۳ بیش تر شده است و کشور مالی در رأس این تحولات بوده است تا جایی که امکان مداخله نظامی خارجی را در این منطقه فراهم کرد. در شمال نیجریه نیز فعالیت گروه تندرو بوکوحرام مشکلاتی را برای ساحل آفریقا ایجاد کرده است.

**مالی:** تهاجم نظامی فرانسه به کشور مالی به بهانه مقابله با شورشیان شمال این کشور از ۱۵ جنوری آغاز شد. بیش از ۲۵۰۰ نیروی فرانسوی برای نبرد با گروه های شورشی وارد مالی شدند.

**کنگو:** حوادث سال گذشته در جمهوری دموکراتیک کنگو گویای شرایط بدتر در سال ۲۰۱۳ است. شورش ها در مناطق شرقی به ویژه پس از کنترل شهر گومی به دست جنبش ام ۲۳ افزایش یافت تا خاطرات جنگ داخلی این کشور، احیاء شود.

**کنیا:** با وجود اصلاحات در این کشور، هم چنان آثار خشونت بار انتخابات سال ۲۰۰۷ در آن مشهود است، بی کاری، فقر، بی عدالتی، توقف اصلاحات در بخش امنیتی و درگیری های نژادی بخشی از این پیامدهاست.

**نیجریه:** یک سخنگوی نظامی نیجریه اعلام کرد که دست کم ۶۳ تن از شبه نظامیان گروه بوکوحرام توسط ارتش این کشور کشته شدند.

به گزارش خبرگزاری شینهوا، ژنرال کریس اولوکولاد، مدیر حفاظت اطلاعات نیجریه گفت که این درگیری ها پس از حمله اخیر شبه نظامیان به یک بازداشتگاه نظامی در شهر باما، در ایالت شمالی بورنو رخ داد.

**آفریقای مرکزی:** در پی تازه ترین دور خشونت های شب پنجشنبه ۲۶ دسمبر در بانگی، پایتخت جمهوری آفریقای مرکزی، صلیب سرخ اعلام کرده است که تا کنون ۴۰ جسد را از خیابان های آن شهر جمع کرده است.

بنا بر گزارش سازمان عفو بین الملل، طی تنها دو روز از آغاز خشونت ها میان شبه نظامیان مسلمان و مسیحی در پنجم دسمبر (سه هفته پیش)، بیش از هزار نفر کشته شده اند. صلیب سرخ اعلام کرده است هنوز نمی تواند شمار دقیق کشته شدگان طی هفته های اخیر را اعلام کند.

جشن کریسمس نیز از خشونت‌ها عاری نبود. روز پنج‌شنبه ۲۶ دسامبر نیز گزارش‌ها از حمله با سلاح‌های سنگین به کاخ ریاست جمهوری حکایت دارند.

خبرگزاری آسوشیتدپرس از قول سخنگوی میشل جوتودیا، رئیس جمهوری آن کشور، می‌گوید در نزدیکی مقر دولت نبردهای سنگینی رخ داده است.

تنش در افریقای مرکزی، از زمانی آغاز شده است که شبه‌نظامیان مسلمان این کشور با تشکیل ائتلاف «سه‌له‌کا»، در ماه مه سال جاری میلادی دولت این کشور را سرنگون کرده و رهبر خود، میشل جوتودیا را به عنوان رئیس جمهوری به قدرت رساندند. جوتودیا نخستین رهبر مسلمان افریقای مرکزی، کشوری با اکثریت مسیحی، است.

آدریان ادوارد، عضو نمایندگی ارشد امور پناهندگان سازمان ملل متحد، به خبرگزاری فرانسه گفته است ۷۰۰ هزار نفر طی این مدت آواره شده‌اند. هر چند به گفته آقای ادوارد این رقم «بسیار محافظه‌کارانه است».

خبرنگار آسوشیتدپرس در محل، نیز گفته جسدهائی را دیده است که مثله شده‌اند، آلت تناسلی‌شان بریده شده، از پا آویزان شده‌اند یا دماغ‌شان کنده شده است.

**نایروبی:** افراد مسلح به گروه اسلام‌گرای افراطی الشباب وابسته‌اند، با حمله به یک مرکز خرید در نایروبی، در تعطیلات شنبه و یکشنبه، ۵۹ کشته بر جای گذاشته است.

گروه الشباب که مرکز فرماندهی آن در سومالی قرار دارد و از گروه‌های نزدیک به القاعده به شمار می‌رود، مسؤلیت این حمله را با پیامی در یک حساب توئیتری برعهده گرفته است.

بنا بر گزارش‌ها، اطراف این مرکز خرید که از روز شنبه ۲۱ سپتامبر هدف یورش افراد مسلح قرار گرفت، از نیروهای امنیتی و مأموران پولیس پر شده است.

کنیا پیش از این نیز هدف حملات تروریستی قرار گرفته بود؛ از جمله حمله به هتلی در سال ۱۹۸۰ که صاحب آن یک یهودی بود و شهروندان اسرائیلی به آن رفت‌وآمد داشتند و هم‌چنین حمله مرگبار سال ۱۹۹۸ به سفارت خانه آمریکا که ۲۲۳ کشته بر جای گذاشت.

در سال ۲۰۱۲ نیروهای سومالیایی و کنیایی عملیات مشترکی را علیه «الشباب» آغاز کردند. این عملیات به شکل رسمی به وسیله نیروهای سومالیایی هدایت می‌شود و کنیا نیز از آن پشتیبانی می‌کند. یورش ۲۱ سپتامبر به مرکز خرید در نایروبی، بدترین طی سال‌های گذشته به شمار می‌رود.

**بنگله دیش:** به گزارش رویترز؛ وقوع آتش‌سوزی در کارخانه بزرگ نساجی در بنگله دیش در حالی است که صنعت نساجی نقش مهمی در اقتصاد این کشور دارد و پائین بودن دست‌مزد و دسترسی آسان به بازارهای غربی موجب شده تا بنگله دیش پس از چین به دومین صادرکننده بزرگ منسوجات جهان تبدیل شود.

بر اساس این گزارش حوادث متعدد مرگبار در صنعت نساجی بنگله دیش از جمله فاجعه ریزش ساختمان کارخانه نساجی در ماه اپریل که منجر به کشته شدن بیش از ۱۱۰۰ نفر شد نگرانی‌های جهانی را نسبت به استانداردهای ایمنی در این صنعت افزایش داده است.

بنگله دیش هر سال ۲۲ میلیارد دلار از صادرات منسوجات به دست می‌آورد. حدود ۱۸ هزار کارگر در این کارخانه‌ها مشغول به کار بوده‌اند و با تخریب آن این کارگران بی‌کار خواهند شد.

**آسیای میانه:** در این منطقه، کشورهای مختلفی در لبه پرتگاه قرار دارند، روابط تاجیکستان با ازبکستان رو به تیرگی نهاده است. هم‌زمان درگیری‌های داخلی در آن رشد یافته است.

قرقیزستان هم شرایطی بهتر از تاجیکستان ندارد. زیرا این کشور هم به دلیل ضعف دولت مرکزی با درگیری‌های نژادی روبه‌روست.

ازبکستان از نظر سیاسی آینده روشنی ندارد. زیرا این کشور با نابسامانی های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فراوان و فزاینده ای روبروست.

**اتحادیه اروپا:** این اتحادیه ۸ فبروری ۲۰۱۳، بوده هفت سال آینده کشورهای عضو این اتحادیه را ۳۴ میلیارد یورو کمتر از دوره قبلی آن به تصویب رساند. در سالی که گذشت کشورهای عضو اتحادیه اروپا شاهد برگزاری تظاهرات و اعتصابات بزرگی توسط کارگران و مردم معترض بودند.

**امریکا:** در تاریخ ۱ اکتوبر سال ۲۰۱۳ - ۹ مهر [میزان] سال ۹۲، «بارک اوباما» در سخنانی که از شبکه های رادیو و تلویزیون ایالات متحده امریکا پخش شد، اعلام کرد که به دلیل تصویب نشدن لایحه بودجه دولت فدرال در کنگره، نهادهای دولتی امکان ادامه فعالیت و ارائه خدمات را ندارند. بدین ترتیب دولت امریکا تعطیل شد. این نخستین بار پس از هفده سال گذشته بود که دولت فدرالی امریکا تعطیل می شد.

هزاران تن از کارمندان امریکائی به ناچار مجبور به مرخصی گرفتن از بخش های دولتی شدند و ممکن است دست مزدهای این چند روز بی کاری را دریافت نکنند.

شامگاه چهارشنبه ۱۷ اکتوبر ۲۰۱۳ - ۲۵ مهر [میزان] ۱۳۹۲، کنگره امریکا به طرح رهبران دو حزب دموکرات و جمهوری خواه برای تصویب افزایش سقف استقراض دولت و هم چنین تمدید بودجه دولت رأی داد؛ و تعطیلی ۱۶ روزه دولت امریکا پایان یافت.

بر اساس تخمین مؤسسات تحقیقات اقتصادی مشخص شد که تعطیلی دولت امریکا که پس از ۱۶ روز تمام شد، ضرر چندین میلیارد دلاری برای اقتصاد این کشور در پی داشته است.

به گزارش روزنامه نیویورک تایمز، اقتصاددانان می گویند که این ضرر و زیان ناشی از تعطیلی دولت امریکا که باعث تضعیف و کم رنگ شدن اعتماد مشتریان و تجار شده، به ویژه تأثیرات اقتصادی بر سقف بدهی های این کشور گذاشته است.

زمانی که دولت فدرال امریکا در اول اکتبر سال جاری میلادی اعلام تعطیلی کرد، به دفاتر خود در سراسر کشور اجازه داد تا پرداخت دست مزدهای کارمندان را متوقف کنند، مقاطعه کاران چک دریافت نکنند و پروژه های تحقیقاتی متوقف شوند.

پال ادلشتاین و داگ هندلر از مؤسسه تحقیقات اقتصادی گفتند: تعطیلی سه هفته ای دولت امریکا ضرری بالغ بر ۳/۱ میلیارد دلار در تولید خالص داخلی کشور ناشی از خدمات متوقف شده دولتی در بر دارد. علاوه بر این، بخشی از این ضرر و زیان ها از جانب مشاغل از دست رفته بخش خصوصی است. هم چنین تعطیلی دولت امریکا باعث از میان رفتن اعتماد مشتریان و تجار شده است.

این دو محقق افزودند: این تعطیلی باعث تأخیر در به دست آوردن داده های ضروری برای ارزیابی این مسأله شده است. ارزیابی دقیق تأثیر این تعطیلی بر اقتصاد امریکا تا زمانی که داده های به تأخیر افتاده اقتصادی افشاء شوند، سخت و دشوار است. برخی از صاحبان فعالیت های تجاری باید به دلیل صدور چک های پیشین بهره طلب کنند یا به خاطر این وقفه به وجود آمده خسارت بیشتری بخواهند.

ادامه دارد